

Mida toob alanud aasta?

Kõige olulisemad on lapsed. Möödunud aastal sündis Eestis lapsi rõõmustavalt palju. Suure sündide arvuga paistis Eesti silma kogu Euroopa Liidus. Kuid iive jäi möödunud aastal veel negatiivseks. Viimati oli iive Eestis positiivne 1990 aastal. Alanud aastast ootame, et iive muutuks Eestis jälle üle pikade aastate positiivseks. Külalaps on sündimise suures kasvus osa ka meie vanemahüvitisel, mis on andnud kindlustunde noortele peredele.

Eesti on halbadeks aegadeks valmistunud

Ülemaailmne finantskriis algas möödunud aastal. Eesti on halvemateks aegadeks valmistunud. Rahvusvaheline Valuutafond, Maailmapank, Euroopa Komisjon ja rahvusvahelised reitinguagentuurid kiidavad Eesti valitsussektori tugevat finantspositsiooni ning meie kõige pisemat valitsussektori võlakoorumust Euroopa Liidus. Headel aegadel kogusime ka valitsussektori reservid. 2007. aastal oli eelarve ülejääk meie riigi ajaloo suurim, 6,5 miljardit krooni. 2006. aastal oli ülejääk kuus miljardit krooni ja kolmel eelneval aastal igapähe 2,5 miljardit krooni. Tänu ettevaatavusele ning reservide kogumisele on meil täna võimalik täita meie ja selle koalitsiooni üks suuremaid valimislubadusi – viia pensionid kahekordseks.

Euroga liitumine toetab heaolu

Alanud aastal on meie üheks suuremaks ülesandeks Eesti ettevalmistamine liitumiseks eurosooniga. Liitumine toob siia uusi investeeringuid ja annab jõudu majanduskasvule, läbi mille tõusevad omakorda palgad, pensionid ja kõigi eestlaste heaolu. Ma olen kindel, et alanud aasta toob Eestile palju head. Me oleme raskeks aegadeks hästi ette valmistunud, paljud riigid kadestavad meie olukorda. Kui meil on enesusk, ettevõtlikkust ja pisut õnne, siis toob see aasta meile lähemale ka euro. Hoidkem uuel aastal üksteist, olgu alanud aasta meie kokku hoidmise aasta.

Andrus Ansip,
Eesti Vabariigi
peaminister

Aktuaalne

Otepää taas talvepealinn

Tähtpäev

Viis aastat vanemahüvitist

Kõigile oluline

Selgitame uut töölepinguseadust

Uudis

Räpina vallas investeeritakse sadu miljoneid

MATI PAKLER

Kultuurikeskus Kannel on viimaste aastatega täielikult renoveeritud.

Võru linn areneb kiirelt

Võru linnas on elu viimastel aastatel oluliselt paremaks muutunud. Linnavolikogu aseesimees ning rahanduskomisjoni esimees Erki Saarman peabki esmatähtsaks linlase elukvaliteeti.

„**L**inn on viimaste aastatega nii palju muutunud, et ei suudagi meenutada 4-5 aasta tagust Võru linna,“ ütleb Erki. Möödunud aastasse jäävad Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi toel mahukas vee- ja kanalisatsiooniorustike ehitus, Tallinna maantee renoveerimine, Kubija suusa- ja rollerirada, uus linna ärikvartal ning rida teisi investeeringuid. Seega oli lõppenud aasta Võru linna jaoks väga hea arenguaasta. Investeeringute maht 2008. aastal linna eelarvest oli üle 40 miljoni krooni.

Kaasaegne kultuurikeskus

„Viimastel aastatel on täielikult reno-

veeritud kultuurikeskus Kannel, mis vastab nii väljast kui seest Euroopa Liidu väikelinna nõuetele. Valminud on spordihall koos sisekergejõustikuareeniga, mis on katusepinnalt Saku Suurhalli järel teine Eestis. Märtsis avatakse uus täismöötmest staadion. Linna on rajatud uus tänav, kuhu ümber on tekkinud sisuliselt terve linnaosa,“ loetles Saarman Võru linna arenguid. Ta lisas, et juurde on tulnud ka lasteaiakohti nii, et Võru linna kodanikul on võimalik laps järjekorrata lasteada panna.

Linna rahanduspoliitika on olnud piisavalt konservatiivne. See on olnud selgelt suunatud investeeringutesse, mis oluliselt parandab erinevate teenuste kvali-

teeti ja hulka. „Kultuuri, spordielu ja vaba aja veetmise mitmekesisus on see, mida linnavõimult oodatakse ning seda mitte mingis kauges tulevikus, vaid kohe. Elame ju iga päeva oma elust siin ning õigus ja lootus paremale elukvaliteedile on ka iga linlase valiku põhjus valimistel linnavõimu usaldades,“ räägib Saarman.

Euroraha on abiks

Linna laenukoormus peab Saarmani sõnul Võrus ka edaspidi jääma tasemele, mis on jõukohane ning mõistlik. Laen on siiski tänapäeva majanduselu normaalne ning mõneti ka lahutamatu osa. Kui küsida, millise ehitatud hoone või korrastatud ala – väljaku, pargi või spordiplat-

Erki Saarman

si oleksime täna nõus kaotama ning selle raha panka arveldusarvele tagasi panema, siis arvab Erki, et mitte ühtki. „On see kõik ju meie igapäevase elu osa. Meil on kena ja innovatiivne linn, mida usaldavad rahvusvahelised ettevõtted, riik ning Euroopa Liit,“ ütleb Erki Saarman. **LET**

Tule ja arutleme!
Võru LINNAPEA
Kersti Kõosaare KOHVITUND

Iga kuu 3. neljapäeval kell 15.00
Võrus, kohvikus Kalevite Kodu,
Jüri tn 22.

Juhtkiri

Valikute aasta

Raskete aegade kiuste kogu Eesti Televisiooni heateosaade Jõulutunnetel abivajajate aitamiseks kuu aega tagasi rohkem raha kui kunagi varem. See kinnitab veelkord, et vaba turumajandus ei tähenda sugugi vaid isekat enesekesksust. Eesti inimestel, kellel on elus hästi läinud, on kombeks aidata ka teisi. Mida suuremal hulgal inimestel läheb hästi, seda paremini läheb kogu riigil.

Majandusvabadus toetab tulevikku

Maailma majandusvabadust hindava Heritage Foundationi uurin-gust selgub huvitav tõsiasi: mida vabam on ühiskond, seda rikkam see on. Piirangud ja regulatsioonid seevastu toodavad vaid seisakut, et mitte öelda tagasiminekut. Kogu maailma haaranud majanduse jahenemise ajal tuleb Eestil taas positiivselt muududa. Üheks muutumisesoovi

Kolm valdkonda, mille osatähtsus riigi ja omavalitsuste rahakotis peaks suurenema, on eakatele makstavad pensionid, noorte perede toetamine ja ettevõtjatele uute võimaluste loomine.

märgiks on detsembris vastu võetud töölepinguseadus. Teine selgelt välja öeldud soov on minna üle eurole. Neid muutusi on võimalik edukalt riigi taaskiirenevaks arenguks pöörata vaid siis, kui inimesed saavad aru, miks need tehti. Teataja püüab siin abiks olla ja selgitada, miks need otsused on tehtud, milliseid võimalusi pakuvad, millist kasu saab neist Eesti riik ja iga konkreetne inimene, mida tuleks kõigil meil teha, et nendest ostustest sünniks suurim kasu.

Ettevõtlikkus esiplaanile

On üsna kindel, et alanud aastal tuleb nii riigil kui igal perel raha lugeda palju hoolikamalt, kui seni. Kokkuvõtteid ei pea väljenduma kääridega välja löigatud eelarveridades, vaid sisulistes muutustes. Kolm valdkonda, mille osatähtsus riigi ja omavalitsuste rahakotis peaks suurenema, on eakatele makstavad pensionid, noorte perede toetamine ja ettevõtjatele uute võimaluste loomine. Samal ajal on vaja jätkata reformidega, mis muudaksid riigi paremini toimivaks. Ainus, millele valitsus Eesti tulevikku luues saab panustada, on tuhandete ettevõtlike inimeste potentsiaali parem kasutamine. Ettevõtlikel inimestel aga tasub sellel aastal mõelda, kas mitte loobuda palgatööst ning püüda ettevõtjana ellu viia mõni seni mõttes mõlkunud idee.

Vallavanem Meelis Mälberg Otepää keskväljakul kuuske ehtimas.

Talvepealinn sai oma taevatähe

21. detsembril, talvisel pööripäeval, sai Otepää 12. korda Talvepealinnaks.

Talvepealinna tiitli andis Otepää vallavanemale Meelis Mälbergile üle Tallinna linna-pea. Koos tiitliga sai Otepää endale Kaljukitse tähtkujus asuva tähe, mille number rahvusvahelise tähekatoloogil järgi on 163286.

Keskväljakul ehti kuused

Talvepealinna pidustused pakkusid

lusti ja rõõmu kõigile – avatud oli Talvepealinna turg, kus sai osta käsitööd ja jõulutoitu, ei puudunud ka jõulu-

Kanname väarikalt Talvepealinna tiitlit kuni kevadeni ja hoiame Eesti lumevarusid.

vana, kes söidutas lapsi saaniga. Kõik Talvepealinna saabunud linnade esindused said ehtida keskväljakul olevad kuused. Kell 14.04, kui algas astronoo-

miline talv, said kõik kuulata kuuldemängu „Ärka, talv!“, millele järgnes ilutulestik. Seejärel anti Talvepealinna tiitel Otepää vallvanemale Meelis Mälbergile ametlikult üle. „Kanname väarikalt Talvepealinna tiitlit kuni kevadeni ja hoiame Eesti lumevarusid,“ lubas Meelis Mälberg.

Tosin aastat Talvepealinna

Talvepealinnaks saamise raames toimus ka laat ja külalised said lustida koos Nikiga, kes tõi kaasa tõelise talvelilma. Sellega ei olnud aga veel Talvepealinna pidustused lõppenud – snow-

tubingu mäel hakkas pihta omavalmistatud kelkude liulaskmisvõistlus „Talverõõm“. Kümnekonna kelguvõistkonna seast said kiiresti rahva lemmikkuks Somaalia piraadid ja õlgobuse seljas ratsutav karu. Esikoha linnadevahelises võistluses sai Otepää vald.

Otepää sai Talvepealinnaks 12. korda. Talvel toimuvad Otepääl traditsioonilised suurüritused – Tartu maraton ja Kuldkala. Murdmaasuusatamise Maailma Karika etapp toimus sel talvel Otepääl juba kümnetat korda ja lumelauahüpate Euroopa Karika etapp viiendat korda. **ETI**

Maaja Glaser sai Põlvamaa aasta vabatahtlikuks

Maaja Glaser on Põlvamaal Orava põhikoolis vene keele ja muusikaõpetaja. Lisaks sellele on tegus naine korraldanud juba 10 aastat folkloorilaagrit ning selle eest pärjati Maaja ka aasta vabatahtlikuks.

Mõte folkloorilaagrit korraldada tekkis kümne aasta eest, kui lapsed ja juhendajad soovisid koos aega veeta ka väljaspool arvukaid esinemisi. „Esimene laager toimus minu enda kodus. Ega siis polnudki mõttes, et sellest võiks traditsioon saada,“ räägib Glaser.

Siiski kujunes üritusest tava, mis kestab tänaseni. Nüüd aitavad laagrite korraldamisele kaasa näiteks Pui-ga, Himmaste ja Vastseliina koolid ning kultuurimajad, kus kõikjal üritusi korraldatakse.

„Peamiselt tegeletakse laagrites rahvakultuuri ja folklooriga,“ ütleb Maaja. Korraldatakse ka ekskursioone, tutvutakse tuntud kohalike inimestega, lauldakse, tantsitakse ning õpitakse käsitööd ja isegi toidutegemist.

Meenutus folkloorilaagrist.

Folkloorilaagris käivad üldjuhul Lõuna-Eesti põhikooli-ealised lapsed, kuid on ka erandeid. Laagrist on osa võtnud näiteks pealinna ning Ida-Virumaa lapsed. „Tegelikult on parem, kui grupid on väikesed – siis on liht-

sam õppida kas või pillimängugi,“ räägib Maaja Glaser. Igal aastal kirjutatakse projekt, mille abil laagri korraldamiseks toetust saada. „Raha saab nii vallalt, koolidelt, rahvuskultuurfondilt kui kultuurkapitalilt,“ loetleb

Glaser. „Majanduslikult on küll rasked ajad, kuid laagrit ei saa ometi tegemata jätta,“ ütleb Glaser folkloorilaagrite tulevikust rääkides.

Aasta vabatahtliku 2008 tiitliga tunnustati üle Eesti 15 inimest. **ETI**

Räpina vald investeerib 700 miljonit krooni

Viimastel aastatel on Räpina vallas ära tehtud palju. Järgmise nelja aasta jooksul investeeritakse veel 700 miljonit krooni.

„Aasta 2008 oli Räpina rahvale üsna karm: ülesõngitud teed ja tänavad, ümbersõidud, elektrikatkestused ei teinud elu just lihtsaks. Lohutuseks võin öelda, et tulemused saavad meile kõigile kindlasti rõõmu valmistama, sest enamus töid saab tehtud juba sügiseks ning meie kodukoha üldilme ja elutingimused paranevad üsna tuntuvalt,“ lausub Räpina vallavanem Teet Helm.

Riigimaantee koos jalgrattateega

Üheks oluliseks asjaks hindab Räpina vallavanem Teet Helm kogu valda läbiva riigimaantee uuendust. Suures osas kaasnes sellega kergliiklus-

Täielikult renoveeriti lasteaed ja ehitati lastebassein. Valmisid vee- ja kanalisatsioonitrassid koos uute puhastusseadmetega.

tee rajamine. „Täielikult renoveeriti lasteaed ja ehitati lastebassein. Valmisid vee- ja kanalisatsioonitrassid koos uute puhastusseadmetega. Äsja sai valmis Linte raamatukogu-küla keskus, uus asfalt Ruusa kesktänaval, uus katlamaja Ruusal ja väikekatlamaja Ristipalos. Täiendati ja uuendati tänavavalgustust, ümber ehitati Räpina keskväljak. renoveeriti ühiskooli spordisaal, remonti tehti Sillapää lossis, Räpina hüdro-

ERAKOGU

sõlm remonditi ja paisjärve puhastati mudast,“ loetleb vallavanem.

Koostöö arengu nimel

Helm lisab valla arengute loetelusse veel uue staadioni projekteerimise ja ehitamise, Räpina Aianduskooli ühiselamu ja uue kasvahoone ehitamise ning õppehoonete remondi. „Peatselt antakse käiku nn keskkonnamaaja, vallakeskuses on ukseid avanud Maxima kauplus. Kõrvalmaanteed on tolmuvaba katet saanud 22 kilomeetri ulatuses,“ räägib ta uhkusega hääles. Üheks arengu võtmeks on Teet Helmi sõnul asjaolu, et volikogu on

ERAKOGU

Teet Helm

teinud koostöömeelseid otsuseid ja kohaliku arengu nimel on välditud omavahelisi kemplusi.

Toodud loetelu ei ole ammendav,

Räpina tänavad olid eelmisel aastal üles kaevatud. Asula sai uue veevärgi.

sest investeeringute kogumaht Räpina valla territooriumil aastatel 2007-2011 on ligemale 700 miljonit krooni. Teet Helm rõhutab veelkord, et muudatused on saanud võimalikuks tänu kohapealsele ja riiklikule koostöötahtele ja tarkusele. „Kuulumata Euroopa Liitu ei oleks me saanud rääkida sellistest summadest ega teostatavate tööde mahtudest,“ ütleb ta. **ET**

Jõgeval esitleti linlaste mälestusteraamatut

Eesti Vabariigi 90. sünnipäeva rüpes tähistas eelmisel aastal oma 70. sünnipäeva Kesk-Eesti väikelinn Jõgeva.

Jõgeva on linn, mis alustas iseseisvat elu pärast Tapa-Tartu raudtee valmimist 1876. aastal. Tänu kaubavedudele ja reisirongide liiklusele arenes paikkond jõudsalt aleviks ning 1938. aastal tunnustati Jõgevat linnaõigusega. Vaatamata lühiajalisele kujunemisele on siin elatud väga aktiivset elu ning kogunenud on palju kodupaiga mälestusi.

Südamlikud mälestused lihtsate inimestelt

Jõulukuul tutvustati Betti Alveri muuseumis vastilmunud raamatut „Mälestuste Jõgeva“, kus muuseumi juhataja Toomas Muru esitles veel trükivärvi järele lõhnavat raamatut linna rahvale. Raamatu autoriteks, kes

ERAKOGU

Raamatu „Mälestuste Jõgeva“ autor Toomas Muru ja Jõgeva ajaloo raamatusse loo jutustanud Aita Ränkel raamatu tutvustusel Betti Alveri muuseumis Jõgeval.

oma mälestusi rääkisid või üles kirjutasid, on 12 eakamat linnaelanikku. Need inimesed kuuluvad ühtlasi „Klubi-38“ liikmete hulka, kes elasid Jõgeval linnaõiguste saamise ajal. „Pilt, mis Jõgeva linnast avaneb, on selles mõttes tähelepanuväärne, et ta pole ajalooline, teoreetiline ega teaduslik pilt, vaid on isikupärane, südamlik ja lihtinimese vaatepunktist nähtud,“ lausub Muru.

Kaua ja südamega tehtud

„Raamatut, kus oleks talletatud siinsete inimeste lood linna kujunemisest, hakkasime kavandama juba aastaid tagasi, kuid paraku ei leidunud pikka aega lugude kokkukirjutajat. Olen õnnelik, et Toomas Muru selle tänuväärse töö ära tegi. Loodan, et ajalooline raamat saab mõne aja pärast järje. Teemad, millest kirjutada, oleme Toomasega juba läbi mõelnud,“ kõneles linnaape Viktor Svjatõšev raamatu tutvustamisel. **ET**

Lühidalt

PEEP LILLEMÄGI

Tõnis Kõiv soovib kandideerida europarlamenti

Riigikogu reformierakondlasest liige Tõnis Kõiv teatas oma kodulehel www.toniskoiv.ee valijatele soovist kandideerida juunis toimuvat europarlamenti valimistel.

Kõiv märkis, et Reformierakond on endale seadnud eesmärgiks võtta Eesti kuuest europarlamenti kohast kolm ja tödes, et hoolimata kandideerimisest ei ole ta kurb, kui ise valimiste järel Brüsselisse tööle ei pääse. „Olen veendunud, et eurosaadikuteks sobivad hästi reformierakondlased Kristiina Ojuland ja Igor Gräzin, Raivo Järvi või Silver Meikar,“ lausub ta.

Kandideerimise põhjusena nimetas Tõnis Kõiv soovi anda oma panus erakonna valimiskampaaniasse, võimalust kampaania käigus oma valijatega kohtuda ning vajadust Euroopa Liidu teemadesse põhjalikumalt süüvida.

„On selge, et just Euroopa Liidus tehtavad otsused määravad Eesti elu iga päevaga järjest enam. Teemad, millega viimastel aastatel olen süvitsi tegelenud – Eesti tervishoiu ja töösuhete tulevik, energeetika ja julgeolek, keskkonnamüra ja inimsõbralik elukeskkond –, sõltuvad Euroopa Liidu liikmesriikide ühistest otsustest ja kokkulepetest rohkem, kui arvata oskame. Valimisteks valmistumine annab hea võimaluse nende seoste osas ise targemaks saada ja neid teadmisi kõigi teiste inimestega jagada,“ rääkis Kõiv.

Riigikogusse valiti Tõnis Kõiv Järva- ja Viljandimaalt, kus ta eelmise aasta märtsis toimunud parlamendivalimistel kogus 1926 häält. Riigikogus kuulub ta sotsiaalkomisjoni ja on riigieelarve kontrolli erikomisjoni aseesimees.

ERAKOGU

Viljandis peetakse meeleks suurperesid.

Reformierakond pidas Viljandis meeleks suurperesid

Jõulude eel kogunesid Viljandimaa suurpered kolmel korral restoranis Centrum, et üheskoos Reformierakonna Viljandimaa inimestega nautida kaunist jõuluaega.

Sõodi verivorsti, nautiti head seltskonda. Inimeste küsimuste vastas Riigikogu liige Peep Aru. Kohal käis ka jõulumees, kes andis igale perele üle suure kommikasti. Neile peredele, kellel ei olnud võimalik kohale tulla, viis päkapikk kommikoti koju kätte. Viljandi linnaape Kalle Jents kinnitas Teatajale, et suurte perede meelepidamine on Viljandis juba aastaid olnud traditsiooniline jõulueelne sündmus.

Lühidalt

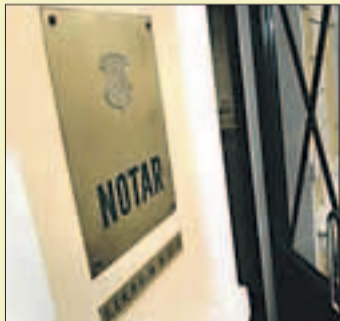
Pension tõuseb kavandatud moel

Pensionitõus jätkub lubatud kahekordistamise graafikus.

2009. aasta aprilliks on valimiste eel püstitatud keskmise pensioni kahekordistamise eesmärgist veel vaid 1000 krooni puudu ja 2010. ning 2011. aasta pensionitõusud on veel tulemata. Mõlemal aastal peaks pension kasvama vähemalt 8%, siis tuleb eesmärk täis.

Keskmine pension:

3143 (2007. aasta alguses)
3769 (2007. aasta korriline + suvel erakorraline tõus)
4560 (2008. aasta tõus 21,6%, esmakordselt uus valem)
(ca) 5139 (2009. aasta 1. aprilli tõusu järgselt, tõus 14%)
14% tuleb arvestades 2008. a. sotsiaalmaksu kasvaks 15% ja tarbijahinnaindeks kasvaks 10,4%. (See on rahandusministeeriumi viimane prognoos, täpsed andmed laekuvad statistikaametis veebruaril lõpus.)
2009. ja 2010. aasta palgatõusud on kindlasti aeglasemad kui 2008. aastal, aga pensioniplaani seisukohalt on ruumi selleks, et palk ja pensionid kasvavad kavandatud graafikus.

Eestis hakkas kehtima uus pärimisseadus

Aasta algusest hakkas kehtima uus pärimisseadus, mis asendab senise pärandvara vastuvõtustsüsteemi loobumissüsteemiga.

Kui senise korra kohaselt läks pärandvara pärijale üle üksnes juhul, kui pärija selle vastu võttis, siis loobumissüsteemiga kaasneb seadusest tulenev pärimisõigus automaatselt ning pärija peab tahet avaldama vaid pärandist loobumiseks.

Erinevalt kehtinud seaduse kümnest aastast pärandi vastuvõtuks avalduse tegemiseks. On uues seaduses loobumistähtjaks kolm kuud, mida hakatakse lugema hetkest, mil pärija saab teada pärandaja surmast ning oma pärimisõigusest.

Loobumissüsteem, mille puhul kohapealsetel pärijatel puudub lootus, et eemalolevate pärijate osad kasvaksid nende kasuks, tagab paremini eemalolevate pärijate õiguse pärida ning aitab kaasa sellele, et nende eest sugulase surma maha ei vaikitaks.

Tänu vanemahüvitisele sünnib Eestis rohkem lapsi.

Viis aastat vanemahüvitist

ehk kuidas kindlustunne tõi kurele kiired ajad

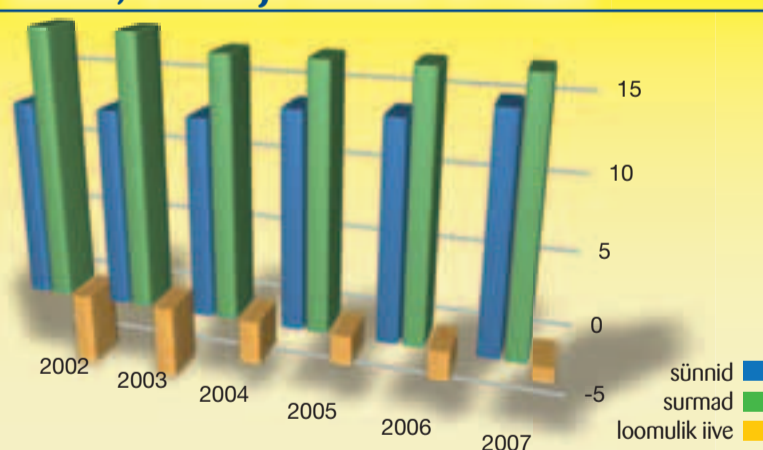
Vanemahüvitist hakkas kehtima 1. jaanuaril 2004. Ilmselt mäletate veel sinikollaseid reklaame, kus suur köht ja sõnad „kindlustunne uuele elule“? Täna võib uhkusega öelda, et see aastatetagune lubadus on muutnud paljude noorte perede elu. Eesti rahva jaoks tähendab see ei rohkem ega vähem kui püsijäämist.

Rahvastikuteadlaste poolt ÜRO egiidi all 2003. aastal avaldatud prognoos ennustas, et 2050. aastaks on Eesti rahvaarv vähenenud kolmandiku või isegi poole võrra. 2003. aastal sündis 13 036 last ning suri 5116 inimest rohkem. Siis ei teadnud veel ÜRO teadlased, et Eesti valitsusel on plaanis negatiivset trendi otsustavalt murda.

Järjest rohkem lapsi

On tõestatud fakt, et igal vanemahüvitise loomisele järgnenud aastal on Eestis sündinud rohkem lapsi kui eelneval aastal. Alguses ütlesid skeptikud, et see on kokkusattumus, kuid nüüdseks on kritiseerijaid üksjagu vähem. 3000 last aastas rohkem oleks ik-

Sünnid, surmad ja loomulik iive Eestis

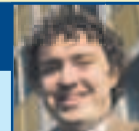
Taavi Rõivas meenutab

Vanemahüvitise tekkelugu on üks minu elu suurimaid kogemusi. Kui see kirja panna, saaks sellest mitmes mõttes õpikunäite.

Mäletan üht Viru tänava veinipöönin-gul 2002. aasta detsembris toimunud vaidlust, milles minu skeptiline meel jäi selgeks kaotajaks. Õnneks! Sest toona ma veel ei mõistnud, et tegu on suurepärase ideega.

Vanemahüvitise lugu hõlmab lõputuid arutelusid eelnõu detailide üle, poliitilisi intriige, katseid idee autorlust „üle lüüa“, katseid teha hoopis teistsugust vanemahüvitist jne. See lugu mä-

letab üksteise peale karjuvaid poliitikuid ning umbuskulü demograafe. On nii kompromisse (ülempiiri) kui liisandunud ideid (võimalus saada hüvitist ka mitme 1-2 aastase vahega sündiva lapse puhul). Umbes poole aasta jooksul ei olnud lõpuni selge, millise-na vanemahüvitist ellu rakendatakse. Loo ilmselt olulisimaks murdepunktiks on Siim Kallase resolutoone kõnelus Juhhan Partsiiga. Loo lõpus on Eestis iive positiivne ning Paul-Eerik Rummo, Jürgen Ligi ja Rain Rosimannus saavad presidendilt ordeni.

ka päris suur kokkusattumus! See kokkusattumus täidab seitsme aasta pärast 125 klassitait senisest rohkem. See on kolm paralleelklassi 42 koolis!

Eksivad need, kes peavad mõistlikuks kärpida vanemahüvitise ülempiiri. Selle eksimuse võib anda andeks vaid eeldusel, et nad ei tea täpsemat statistikat. Nimelt on koguni 2/3 lisandunud sündidest kõrgema haridusega (ja kõrgema sissetulekuga) emade lapsed. Ülempiiri vähendamise vähendaks oluliselt nende emade kindlustunnet ning seega ka vanemahüvitise positiivset mõju.

Numbrid ei valeta

Esimese nelja aastaga kasvas sündide arv 21% ning kuigi 2008. aasta täpsed andmed ei ole veel teada, on juba selge, et rõõmustav trend jätkub ka mullu. Vanemahüvitise kehtimise ajal on Eestis sündivus tõusnud vähemalt veerandi jagu.

Peaminister Andrus Ansip on öelnud, et tänavu on üle 18 aasta reaalne võimalus, et Eesti loomulik iive on positiivne. Ehk 2009. aastal võib üle pika aja olla sünde rohkem kui surmasid. Kuna ka surmade arv on aasta-aastalt vähenenud (olles nüüdseks 800 võrra väiksem), on peaministri optimistlik ootus igati asjakohane.

Henri Arras

Töötajate olukord paraneb

Töölepinguseaduse vastuvõtmisel Riigikogus kõne pidanud sotsiaalkomisjoni liige Tõnis Kõiv märkis, et kuigi uus seadus ei ole imeravim, mis kõik meie probleemid lahendab, on sellel reaalne tervendav mõju tööturule.

Töösuhted muutuvad paindlikumateks ehk erinevate rahvusvaheliste mõõtmiste kohaselt Eesti majanduse kiire arengu pudelikaelaks olnud töösuhete jääkus saab parandatud. Eesti töösuhetesse jõuab vajalik turvaline paindlikkus.

Paremad võimalused ümberõppeks

„Uue seadusega muutub töötajate olukord paremaks,“ lausus Kõiv märkides, et uus seadus annab lisavõimalusi täiend- ja ümberõppeks, suurendab töötaja kindlustunnet. Töötühivitis suureneb 70%-ni senisest sisetulekust (praegu 50%), hüvitisele tekib õigus ka omal soovil lahkujail (40% palgast). Väikeettevõtjatel tekib võimalus saada Töötukassast hüvitist, mida täna neil saada võimalik pole, pikeneb õppepuhkus, materiaalne vastutus muutub konkreetseks ja töötajale arusaadavaks. Vastutus läheb selgemaks ja tööandja vara tahtliku hävitamise puhul ka suuremaks.

„Kui ikka töötaja käitub nagu Kiir Tootsi pulmas – mäletate, läks sahvrisse ja avas õllevaatide kraanid, siis peab ta oma tekitatud kahju eest ka vastutama. Ehk õlle kinni maksmata, olenemata sellest, palju Kiirele enne palka maksti. Oma tegude eest peab vastutama, tahtliku kahju tekitamise puhul ilma piirideta. Rõhutan uuesti – oma tegude eest peab vastutama,“ märkis Riigikogu sot-

21. sajandil nõuab iga amet pidevat enesetäiendamist.

siaalkomisjoni liige.

Väikeettevõtted jäävad ellu

Uue töölepinguseadusega muutub tööandjate olukord selgemaks. Piisab vaid ühest näitest. Tööandjal tekivad paindlikumad võimalused töö ümberkorraldamiseks, nii et kogu ettevõtmis-

Uus seadus annab lisavõimalusi täiend- ja ümberõppeks, suurendab töötaja kindlustunnet.

ne pankrotti ei läheks. Kui ikka 10% tööjõust tuleb koondada, et ülejäänud 90% oma töö säilitaks, siis tuleb nii teha. Kui aga praeguste reeglite järgi viib 10% töötajate koondamine tööandja

pankrotti, siis kas see on õiglane ülejäänud 90% töötajate suhtes? Tööandja on kuulekalt tasunud töötuskindlustuse makseid, aga peab jääkade reeglite tõttu ikkagi oma tegevuse lõpetama. Alates 1. juulist 2009 jäävad eelkirjeldatud valikute ees seisvad ettevõtted ellu. Paindlikumad suhted ja Töötukassa suurem tugi jätavad ellu paljud väikeettevõtted.

Uus seadus vajab selgitamist

Kõiv soovitas kõigil Riigikogu liikmetel uut seadust inimestele selgitada ja muutusi lahti rääkida. „Kaheldamatu on tegemist suure muutusega nii töötajate kui tööandjate jaoks ning küsimusi tekib rakendamisel palju. Selgitagem siis, aga ausalt ja tulenevalt seaduse normist, mitte omaenda isikli-

kust veendumusest või isegi emotsioonist,“ lausus parlamendisaadik.

„Ühe Eestis tegutseva suurpanga juht ütles aastalõpukõnes, et praeguse majandussurutise, finantskriisi puhul ei tasu loota, et kõik läheb ise üle. Et halb aeg tuleb lihtsalt ära kannatada ja siis tulevad head ajad jälle tagasi. Nii ei juhtu, iseenesest ei juhtu midagi. Vaja on muuta oma tegevus muutunud oludele vastavaks,“ rääkis Tõnis Kõiv Riigikogus töölepinguseaduse vastuvõtmisel esinedes.

Reformierakond on välja töötanud seitsmesammulise kava Eesti muutmiseks ettevõtluskeskuseks. Töölepinguseaduse vastuvõtmine ning jõustamine sel suvel on üks osa viiendast sammust üldise pealkirja all – Parema keskkond targale töäjõule.

Peep Lillemägi

Töölepinguseadusest ilma müütideta

Võtame kokku mõned valemüüdid, millega uut töölepinguseadust on seostatud ja lükkame need ümber.

Müüt 1: vallandamine muutub lihtsamaks

Näiteks on edaspidi võimalik töötajat vabaneda ka puhkuse ajal.

Seda väidet töötajate kaitseks kasutades unustatakse, et „vallandamine“ on töötajast vabanemine töötaja süüteo korral. Jutumärgid sellepärast, et sellist terminit seadus tegelikult ei tunne, aga kõnekeeles on kõigile selge.

Tahtlikult tööandjale kahju põhjustava töötaja alleshoidmine ei ole mitte kellegi huvides. Pole vahet, kas tööandja vara varastamine või tahtlik lõhkumine ilmnes töö- või puhkepäeval.

Müüt 2: töötaja raske koondamine on töötaja huvides

Mitte ükski töötaja ei soovi saada koondatud, olgu hüvitis kui tahes suur. Pigem ollakse huvitatud kindlast tööst

ning seda ka sel juhul, kui senisel tööandjal halvasti peaks minema. Enamik töötajaid on huvitatud tulevikus suuremast palgast ning tihti ka võimalusest karjääriredelil edeneda.

Selleks, et palgad tõuseksid, peab arenema kogu majandus. Sealjuures loodama uusi töökohti, mis on rohkem aju- ja vähem käsitöömahukad. Väga jäiga tööjõuturuga riiki selliseid töökohti lihtsalt ei looda.

Turvalisus ei ole mitte teadmine, et ollakse pensionipõlve või ettevõtte lõpetamiseni seotud praeguse töökohaga, vaid kindlustunne, et alati on võimalik leida uus töökoht.

Müüt 3: seadus kaotab lisatasu õhtuse töö eest

See ei vasta lihtsalt tõele. Edaspidi ei ütle õhtuse töö eraldi tasustamise määra seadus, see saab töötaja ja tööandja kokkuleppeks. On selge, et igal tööandjal on piir, üle mille ta palka maksta ei suuda. Samuti on igal töötajal piir, alla mille ta töötada ei soovi.

See, kas makstakse kindel summa, kehtib preemiasüsteem või kellaajast

Uus töölepinguseadus eeldab paindlikkust nii tööandjalt kui ka töötajalt.

tulenev lisatasu, on töötaja ja tööandja kokkulepe. Nii nagu riik ei ütle ette, kui suur on müüja või õmbleja palk, ei tule riik igasse firmasse ka stopperiga tööaega mõõtma.

Näiteks – kui kolmeaastase lapse ema lepib töö kokku, et ta on neljapäeviti kella 14-17 vahel kodu lapse juures ja töötab kolmapäeviti kolm tundi rohkem (ehk kella 17st-20ni),

oleks senise seaduse järgi pidanud selle eest talle lisatasu maksta. Mis huvi oleks tööandjal talle siis vastu tulla. Uue seadusega on selline paindlikkus võimalik. Tööaeg ja töökoht muutub kokkuleppe osaks.

Müüt 4: töötaja sotsiaalsed garantiid vähenevad

Tegelikkus on pigem vastupidine. Väheneb tööandja makstav koondamishüvitis, kuid seda katab edaspidi töötukassa tööandjate makstavatest vahenditest.

Koondamishüvitisele lisandub senisest märksa suurem töötuskindlus (100 esimest päeva 70% palgast 50% asemel ning seejärel 50% senise 40% asemel). Täiesti uue asjana hakkavad töötuskindlustust (40% palgast) saada ka need, kes lahkuvad töölt omal soovil. See peaks inimesi julgustama ebasobivast töökohast lahkuma ja uusi väljakutseid otsima. Õppepuhkus, mille jooksul säilib töötaja palk, pikeneb poole võrra.

Martin Kukk

Tasub teada

Liia Kiens otsustas pärast koondamist kvalifikatsiooni tõsta ja õpib kodus iga päev inglise keelt.

Mida tuleb teha, kui olete saanud koondamisteate?

Teade paljude inimeste samaaegselt koondamisest on küll rabav ja psühholoogiliselt ning majanduslikult raske, kuid sotsiaalne kaitse aitab inimesel rasked ajad läbida ning toetab uue töökoha otsinguid.

Kui teid on koondatud, võite taotleda töötuskindlustushüvitist. Seda saavad töötajad, kes enne töötuna arvelevõtmist on sellele eelnenud 36 kuu jooksul omanud vähemalt 12 kuud töötuskindlustusstaazi. Hüvitise maksmise periood sõltub kindlustusstaazist – see võib olla 180-360 kalendripäeva.

Kui teil ei õnnestu töötuskindlustushüvitise saamise ajal mingil põhjusel tööd leida, siis peale hüvitise saamise lõppemist on võimalik taotleda töötutoetust. Töötutoetust makstakse kokku kuni 270 päeva.

Oluline on võtta end töötuna arvele. Tööturuametis koostatakse just teile sobiv, teie vajadustest, oskustest ja võimalustest lähtuv individuaalne töötusmiskava. See kirjeldab, mida ning millises järjekorras tuleb teha, et leiaksite sobiva töö, saaksite karjääri nõustamist, täiendaksite ennast jne. Nii saate võimalikult kiirelt alustada uuel ametikohal.

Üha kasvava tähtsusega on ümberõpe ning enesetäiendus. Maailm muutub pidevalt ning tööturul on mõned spetsialistid rohkem vajalikud kui teised. Nende muutustega aitab enesetäiendamine paremini kaasas käia. Töök vajaliku ümberõpet pakub Tööturuamet kõigile soovijale tasuta.

Kui te saate töötutoetust, töötuskindlustushüvitist või kasutate mõnd pakutatavat teenust, hakkab ravikindlustus kehtima teenusele asumise päevast. Kui olete end töötuks registreerinud, hakkab ravikindlustus taaskehtima 31 päeva peale arvelevõtmist.

Sotsiaalministri Maret Maripuu sõnul uus töölepinguseadus suurendab inimeste turvalisust töötuse perioodil veelgi, suurendades töötuskindlustushüvitise määra ja hüvitise saajate ringi. Riik pakub inimesele tulemuslikumat abi töö otsimisel ning loob võimalused pidevaks enesetäiendamiseks. „Uus seadus on ühtne pakett, mis haarab endas elukestva õppe, nõustamisteenuse ning erinevad toetusüsteemid võimaliku töötuse ajaks.“

Küsimuste korral võite pöörduda Tööturuametisse helistades telefonil 15501 või saata kiri meilile tta@tta.ee.

Kairi Lutt

Tasub teada

MARTIN MILEIKO

Vastseliina Piiskopilinnuse Sihtasutus

Vastseliina vallavolikogu otsusega moodustati eelmisel aastal Vastseliina Piiskopilinnuse Sihtasutus, mille põhieesmärk on Vana-Vastseliina piiskopilinnus ja seda ümbritsev piirkond atraktiivseks turismi- ja puhkekeskuseks muuta.

Viimase kuue aasta jooksul on linnuse renoveerimiseks, hoolduseks ja erinevate uuringute teostamiseks investeeritud üle 8 miljoni krooni. „Enamus rahast on tulnud läbi erinevate europrojektide ja suu- resti on toetanud linnuse renoveerimist ka Muinsuskaitse,” ütleb sihtasutuse juhataja Ivar Traagel.

Praegu on sihtasutusel kavas avada Piiri kõrtsi hoones külastuskeskus, linnusemuuseum ja tootlustuskoht. Kõrtsihoones luuakse tingimused seminaride ja ajutiste näituste korraldamiseks. Sepikojas avatakse käsitöö ja kunstikaupade pood.

Hiljem rajatakse varemtepargi valgustus ning käigurajad, paigaldatakse viiad ja infotahvid. Projekti viimases etapis rajatakse uus atraktsioon – keskaja teemapark. Tööd on kavas lõpetada 2015. aastaks. Valla eelarvest saadakse raha esimesed neli kuni viis aastat ning peale seda peaks sihtasutus olema isemajandav.

REFORMIERAKOND

Reformiorav soovis Viljandis jõululaadalistele häid pühi

Detsembri keskel toimus Viljandis jõululaat, mis tekitas linnas tava- pärasest rohkem signat ja saginat. Kauplemine toimus Viljandi kultuurimajas ja kaubatänavaks muutunud Turu tänaval.

Hoogsat kauplemist käis oma silmaga kaemas ka reformiorav, abili- sena kaasas päkapikk Liisa ja laadalistele jagamiseks suur kommikorv. Orava ootamatu visiit laadale tekitas palju elevust. Mõne hetkega oli orav ümber piiratud, piirajateks olid tibatillukesed, lapsed, noored, täiskasvanud ja vanemad inimesed. Paljudel oli sooviks silutada oravat, teha pilti koos oravaga või puhuda niisama juttu. Mõõda sõitvast jõuluron- gist kostis oravat nähes rõõmsaid kilkeid ja patsu soovivaid väljasirutatud käsi.

Päkapikk Liisa juures oli võimalik osaleda Reformierakonna jõululote- riis ja osaleda kingipakkide loosimi- ses. Loteriis osales poolsada inimest.

Renee Rimmel,
Viljandimaa noorteuht

Elva Gümnaasiumis paranevad õpitulemused

Elva Gümnaasiumis on põhjuse- ta puudumised ühe aastaga vähenenud kaks korda, puudumisi üldse oli 2007/2008. õppeaastal koguni kaks ja pool korda vähem kui 2006/2007. õppeaastal.

Elva Gümnaasium on tõusnud Eesti koolide edetabelis, mida koostatakse kevadiste riigieksamite tulemusi aluseks võttes, aastaga 64 kohta kõrgemale, 2006. aasta riigieksamite tulemustega võrreldes ollakse koolide edetabelis koguni 81 kohta kõrgemal positsioonil.

Õpetajate ja õpilaste tegevuse oluliseks osaks tunnis on vastastikune koostöö ja heasoovlik suhtlemine.

Elva Gümnaasiumi direktor Matti Kangor märgib, et Elva koolis on mõnus õpikeskkond ja väga toredad ning head õpetajad. „Õpilastele meeldib koolis käia. Õpetajate ja õpilaste tegevuse oluliseks osaks tunnis on vastastikune koostöö ja heasoovlik suhtlemine. Head teadmised omandab õpilane, kui ta on tunnis kohal ja töötab aktiivselt kaasa. Kodu on siis ka kergem. Meie ühine eesmärk on, et meil koos läheks hästi. Me usume, et meie lõpetajad saavad elus hästi hakkama,” on direktor koolis valitseva olukorra rahul.

Elva abilinnapea Toomas Järveoja (vasakul) ja gümnaasiumi direktor Matti Kangor.

Tasub teada

Elva Gümnaasiumis oli 2006/2007. õppeaastal kokku 21 788 puudumist, millest põhjusega puudumisi oli 5094. Järgneval õppeaastal vähenes puudumiste koguarv 8657 puudumise- ni ning põhjusega puudumisi tuli õppeaasta jooksul kokku 2512. Eesti Ekspress on koostanud juba mitu

aasta riigieksamite tulemuste põhjal koolide edetabelit, kus Elva Gümnaasium oli 2006. aastal 173. kohal, 2007. aastal 156. kohal. 2008. aastal sooritasid Elva Gümnaasiumi õpilased riigieksameid sedavõrd hästi, et Elva Gümnaasium tõusis koolide edetabelis 92. kohale.

Elva abilinnapea Toomas Järveoja kiidab kooli arengut: „Tüüpiliste lahendamise oskusest paberil ei piisa selleks, et elus edukas olla. Elus toime tulemiseks on oluline loov mõtlemine ja praktilised oskused ning just selliseid oskusi arendatakse välja Elva Gümnaasiumi kompetentsikeskustes,” räägib abilinnapea, lisades olulise faktina, et koolis saab ühe ainega õppida ka ettevõtluse aluseid, mida 21. sajandi Eestis igal elualal vaja võib minna. **ETI**

Haanja pakub huvilistele talispordivõimalusi

Haanjat tuntakse kui lumerohkete piirkonda, sest siin on lumikate pikemaajalisem ja paksem. Seetõttu saab Haanjas tegeleda suusa- spordi arendamisega looduslikul lumel.

Praegu on Haanjas olevate suusaradade hooldamise enda peale võtnud Haanja Suusaklubi koos Haanja vallaga. Peamiselt projektide toel on välja arendatud suusarajad pikkustega 1, 2, 3 ja 5 km, soetatud on kaks rajatraktorit, millega tagatakse alati hea raja kvaliteet ning korrasolek. Kuna talvel on päevavalgust vähe, siis on mõeldud ka suusaradade valgustamise peale. Valgustatud on 2 km suusaring, 3,2 km pikkune rajalõik ja asfalteeritud rollerirada lumevaeseks ajaks. Rajad on valgustatud kuni kella üheksani öhtul.

Jõukohased suusarajad

Haanja suusarajad on igati jõukohased ka tavaharrastajatele ja seda just seetõttu, et pole pikki ega raskeid tõuse ning rajad on omapärased hästi vaheldusriikaste tõusude ja languste poolest.

Inimestele hubasema olemise loomiseks on rajatud ka Haanja puhke- ja spordikeskus, kus saab peale suu-

Silver Näkk Haanja suusarajal.

satamist ennast pesta ja lõõgastuda. Seal saavad mõnusalt aega veeta ka need pereliikmed, kes ei soovi suusaradadele minna ja võivad nautida ilusat vaadet suusastaadionile hubas- test ruumidest või tegeleda hoopis ümbruskonnas matkamisega. Lumisel maastikul on kindlasti elamus omaette räätsamatkad.

Oma koha on Haanja suusarajad leidnud ka võistluskalendris murdmaasuusatajate ja laskesuusatajate seas. Kõige suurem ja tähtsam võistlus on aga kindlasti Estolopeti sarja kuuluv Haanja maraton, mille korral-

damiskohustuse on enda kanda võtnud Haanja kohalikud elanikud.

Haanja maratoni sõidetakse klassikalises sõiduvõis ja 2009. aastal toimuv Haanja maraton on järjekorras juba 37. See üritus on mõeldud kõigile suusaspordiharrastajatele. Maratoni pikkus on 36 km ja rajal on neli teenindus-toitlustuspunkti, lühemal, 18 km rajal on kaks teenindus-toitlustuspunkti. Finišis ootab osalisi soe jook, maiustused ja kohalike kokkade valmistatud supp. Haanja maraton toimub tänavu 8. märtsil.

Silver Näkk

Haanja talvine spordikalender

2009. aasta esimesel poolel toimub Haanjas ka hulga võistlusi, mida võivad spordihuvilised külastada pealtvaatajatena ning toimuva kaasa elada.

- 8. jaanuar EOK-Viessmann I etapp laskesuusatamises
- 25. jaanuar NK ja KT maakondlik suusavõistlus
- 31. jaanuar ja 1. veebruar EOK-Viessmann II etapp laskesuusatamises
- 25. veebruar Võrumaa koolinoorte meistrivõistlused
- 26.-27. veebruar Kaitsejõudude meistrivõistlused murdmaasuusatamises
- 28. veebruar ja 1. märts Haanja/Võru/Aluksne auhinnavõistlused, Eesti lahtised meistrivõistlused II etapp
- 4. märts Koolispordiliidu meistrivõistlused
- 14.-15. märts Eesti noorte MV III etapp
- 21. märts ETV ja Swedbank suusasarja V etapp

Jõgeva jõuluvana Paide-seiklus

Kui jõulude eel sõitsime koos Jõgeva Jõuluvana Paide linnavalitsuse kutsel Paide keskväljakul toimunud kogupereüritusele Paide Jõulukroon 2008, siis juba hommikul kuulutas Vikerraadio, et Paide linn soovib täiendada Eesti teemapealinnade rida ning olla edaspidi tuntud kui jõulupealinn.

See teade šokeeris meid ja ka teisi jõgevlast, kes seda uudist kuulsid. Paljud eestimaalased teavad, et Külmalinnas toimetab aastaringelt Jõuluvana koos oma postkontoriga, kolm aasta järjest on siin välja kuulutatud jõulurahu, terve detsembrikuu toimuvad jõulupealinnade üritused.

Paide jõululaat

Uueks sündmuseks on kujunemas jääpurikate valamise meistrivõistlused veebruaris. Ka internetikommentaarid ja vestlused Paides toetasid Jõgeva linna tehtud töid ning tegevusi külma ja jõululinnana. Päeva lõpus tõdesid ka Paide linnajuhid, et jõulupealinnatitlile nad edaspidi ei pretendeeri. Sellised uudised näitavad, et oleme teinud õiget tööd selles suunas, et olla oma tegevustega Eestis tuntud ja ainulaadne. Selle eest tunnustus nendele, kes on ideed Jõgevast kui Jõuluvanalinnast ellu viinud.

Paides olime väljas Jõuluvana Postkontoriga, et ka Järvamaal tutvustada jõuluvana soovide kirjutamise võimalusi. Lisaks sai jõuluvana salmi lugeda, koos pilti teha, osa võtta jõululoteriist ning selle talve külmarakordit ennustada. Jõuluvana tervi-

Jõgeva abilinnapea Kalmer Lain koos jõuluvana.

tas kõiki üritusest osavõtjaid ja kutus Jõgevale Jõuluvana külla. Meie soov Paide jõululaadal osaledes oligi tutvustada Jõgeva linna tegemisi väljaspool oma maakonda.

Konkurents parandab kvaliteeti

Paide Jõulukroon pakkus midagi igaühele, sest läbi terve päeva said nii lapsed kui täiskasvanud osa võtta erinevatest töötubadest, kuulata kontserte, vaadata miniloomaia loomi, kirjutada jõuluvana kirja, lüüa koos sadade tantsijatega kaasa

Paides olime väljas Jõuluvana Postkontoriga, et ka Järvamaal tutvustada jõuluvana soovide kirjutamise võimalusi.

Järva Jõulufolgil ning vaadata Paide raekojas välja pandud näitusi Paide linna kaunimatest piparkookidest ning päkapikkudest, Järvamaa kihelkondade rahvarõivastest ning Eestimaa linnade küünaldest. Sellistest kogemustest õpime meiegi ja konkurents viib iga ürituse kvaliteedi ainult paremaks.

Uus aasta on kätte jõudnud, valguse ja tuule säras lähme vastu uutele ootustele. Soovin kõikidele sooja südant oma lähedastele ja sõpradele, et koos tunda ühistegemiste rõõme. Külmates aasta algul headust ja lahkust, saab seda ka aasta jooksul rohkem edasi anda.

Kalmer Lain,
Jõgeva abilinnapea

Lühidalt

Võrus toetatakse abivajajaid

Võru NaiRe klubi on aastaid Võru linna vähekindlustatud peredele oma abi pakkunud.

Hoolivust ja headust ei saa mõõta rahas ega autokoormates. Mõnele perele on toeks kasutatud lastenari, päevinainud riidekapp või juba kümneid põngerjaid lõbustanud mänguasi. Aeg-ajalt oleme abiks olnud lasteürituste korraldamisel ning jaganud auhindadeks koolitarbeid. Abiks lastekäsitööringidele oleme pakkunud oma hobidest järele jäänud lõngakerasid või riidetükikesi.

Pöördusime ka möödunud jõulude ajal Võrumaa infokirjas erakonna-kaaslaste ja tuttavate poole. Tahes tahtmata toovad jõulud meile kõigile uusi asju ning miks mitte enne seda mõned lihtsalt seisvad asjad ära anda. Kui mõni tavakodanik kuulutaks mõnes foorumis või päevalehes, et tahab ära anda 20 aastat vana kappi, siis vaevalt, et ta sellele tahtjat leiab ja kui leiabki, siis kohale toimetamine on mõlemale poolele kulukas. Ja ega need abivajajad paaniliselt abi otsigi, sellised inimesed on oma vajadustes tagasihoidlikud. Me oleme oma abivajajad leidnud suheldes Võru linnavalitsuse sotsiaalosaloskonna töötajatega ning Võru perearstidega.

Vitali Gansen

Järvamaa jalgpallureid saadab edu

Kesk-Eesti jalgpalliklubid tõusevad Eesti liigades üha kõrgemale. Hilissügisel pidutses kogu Paide, kui Paide linnameeskond võitis kodustaadionil Pärnu Vaprust 2:1, kaotas samale klubile võõrsil küll 3:4, kuid pääses kahe mängu kokkuvõttes meistriliigasse, sest suutis otsustavas mängus võõrsil rohkem väravaid lüüa.

Ka Türi Ganvixi jalgpalliklubi on saatnud pidevat edu, tänaseks on Ganvix tõusnud teise liigasse. Kolme aastaga tahetakse jõuda esiliigasse.

Türi Ganvix JK eestvedaja Vitali Gansen on tegeleenud jalgpalli mängimisega terve elu. Klubiga alustati viis aastat tagasi. Areng oli kiire – mõne aastaga jõuti viiendast liigast teise. Nüüd ollakse Eesti 8 parema hulgas.

2008. aasta lõpus valmis Türi kunstmurukattega jalgpalliväljak. Järvamaal on see esimene omasugune. Kuna väljakul on võimalik harjutada aasta läbi, on oodata ka edasist arengut ja edu. Väljaku ehituse kogumaksumuseks oli ligi miljon krooni. Raha materjalide soetamiseks ja ehituseks saadi Reformierakonnalt, vallalt ning Jalgpalliliidult.

Praegu keskendub Gansen noortele mängijatele. Klubis on 80 inimest, kellest 50 poissi on 1.-6. klassi lapsed. „On hea, kui saab noori treenida ning ei pea tulevikus mängijate juurde ostma,“ räägib Vitali, kes on eesmärgiks seadnud Järvamaa jalgpalli arendamise.

Ülenurmel tutvutakse rahvuskultuuriga juba lasteaias

Tartumaa Ülenurme aleviku lasteaed on väärilt tähistanud Eesti Vabariigi 90. juubeliaastat. Sellesse aastasse on mahtunud lastele palju üritusi.

Veebruaris korraldati iverseisvuspäeva kontsert. Detsembri alguses käisid Sipsikute rühma lapsed Eesti Põllumajanduse Muuseumis tutvumas eesti rahva jõulukommetega ja proovisid ise valmistada erinevaid talusvaiminevaid asju, näiteks vahast küünlaid. Samuti küpsetasid lapsed kasvatajate Maire, Juta ja Maie eestvedamisel leiba.

Rahvariided Tartust

Iga-aastane laste jõulupidu otsustati 2008. aastal samuti korraldada rahvuslikus stiilis. Peo idee eestvedajaks oli lasteaia muusikakasvataja Lia.

Plaanidest anti vanematele teada kuu aega varem, aga ometi tekitas see esialgu kõhedust ja skeptilisust, sest rahvariide leidmine 5-6 aasta vanuses lastele on keeruline. Tänapäeval kodudes rahvariideid ja veel

eriti laste omi naljalt ei leia, samuti teatri kostüümilaost on raske sobivat leida. Kuid ka sellele probleemile leidsid tublid Sipsikute rühma kasvatajad lahenduse, laenates riided Tartu linna lasteaiaist.

Pidu vanarahva stiilis

Ülenurme lasteaia saal oli peoks kaunistatud iidseid eesti rahva jõulutavasid järgides. Põrand oli kaetud õlgedega, laual oli aukohal eesti must leib. Iga laps esitas lühikese jutustuse eesti rahva jõulutraditsioonidest. Ülenurme lasteaia Sipsikute rühm on tuntud oma laululembuse poolest. Ka nüüd ei tulnud lastevanematel pettuda. Palju lauldi ja sekka mahtus ka lihtne ning hoogne eesti rahvatants.

Ka vanemate jaoks oli see kindlasti väga hariv pidu. Meenutati vanu eesti jõulukombeid, sest osad vanemad on kasvanud sellel ajal, kui pee-

Kaks sõpra Karel Keis ja Martin Kiilaspää Ülenurme lasteaiaist Sipsikute rühmast.

ti hoopiski näärupidusid. Näiteks ei olnud paljudel mees rahvatraditsioon Tahma Toomasest, mida püüti sokutada talude uste taha ja mis ruttu ukse tagant ära tuli viia.

Pidu lõppes aga laste suureks rõõmuks ikka jõuluvana tulekuga ja kingi-

pakkide jagamisega ning laste ja vanemate ühislauluga „Aisakell“. Tänu Ülenurme lasteaia Sipsikute rühma kasvatajatele ja muusikaõpetajale vahva idee ja stiilipuhta peo eest, mis pani silmad särama nii suurte kui väikestele.

Aime Keis

Mida arvavad Sina?

Lõuna-Eesti elanikele lugemiseks mõeldud Eesti Teataja on huvitatud oma lugejate arvamusest. Kui Teil on mõtteid, millest ajaleht võiks kirjutada, siis täitke, lõigake lehest välja ja postitage allolev kupong. Marki lisama ei pea. **Vastajate vahel loositakse välja Eesti Teataja meene.** Mõtteid ja arvamusi võib saata ka e-kirjaga teataja@reform.ee. Eelmises lehes avaldatud tagasiside ankeetide seast võitis auhinna: **Inna Kivimaa**

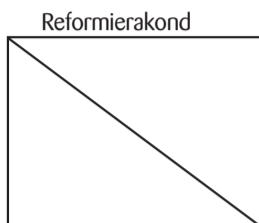
Hea lugeja!

Anna meile teada kolmest oma kodukohta puudutavast teemast, millest võiksite kirjutada:

-
-
-

Minu nimi Vanus
 Aadress
 Telefon
 E-kiri

Oma andmeid edastades olen tulevikus nõus saama Eesti Reformierakonda ja selle poliitikut puudutavat infot või reklaami, mille edastajatel või töötlejatel luban kasutada oma andmeid nimetatud eesmärgil tingimusel, et andmeid ei kasutata muuks kui Eesti Reformierakonna ja selle poliitikutega seonduva informatsiooni või reklaami edastamiseks.

tasub postikulu
Luba nr. 1591

**MAKSTUD VASTUS
EESTI**

REFORMIERAKOND
Tõnismägi 9
10119 TALLINN

Paide vallimägi saab 36 miljonit euroraha

PEEP LILLEMÄGI

Paide vallitorn

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus otsustas 36 miljoni krooni-ga toetada projektitaotlust Paide vallimäe rekonstrueerimiseks ning vallitorni ajakeskuse rajamiseks.

Projekti kohaselt korrastatakse Paide vallimägi ning rajatakse vallitorni atraktiivne külastuskeskus, kus torni igal korrusel oleks eksponeeritud erinev etapp Eesti ajaloost, mida ühendaks ajamasina rolli täitev lift.

Paide vallimäe ajakeskus peaks kujunema mitte ainult Kesk-Eestis, vaid kogu riigis tuntud ning tähtsaks külastuskeskuseks. Lisaks sise- ja välisrühmadele saaks interaktiivses ajakeskuses korraldada ka koolitunde, kus õpilastel üle Eesti oleks võimalus ainulaadses keskkonnas saada ülevaade meie ajaloo tähtsamatest ajajärkudest.

Ligikaudu kaks aastat kestvad ehitustööd peaksid algama juba 2009. aasta esimesel poolel. Lisaks vallitorni üheksa korruse renoveerimisele korrastatakse ka Paide vallimägi koos laululavaga, rajatakse kõnniteed, uus valgustus, parkla ning laste mänguväljakud.

Projekti kogumaksumus on 42 650 000 krooni, eraldatud toetussumma on 36 252 500 krooni, Paide linna omaosalus projektis on ligi 6,4 miljonit krooni.

Vallitorni ajakeskusesse pannakse üles muinasaega, orduaega, kuningate aega,

tsaaride aega, Eesti aega, okupatsioonide aega, taasiseseisvumise ning Euroopa Liidu ajastut kujutavad ekspositsioonid, mis koos interaktiivsete lahendustega annaksid külastajatele võimaluse saada ülevaade erinevatest ajastutest. **ETI**

Eesti Teataja

Eesti Teataja
Eesti Reformierakond
Tõnismägi 9, 10119 Tallinn
Toimetusega saab tööpäevadel 10-14
ühendust telefonil 5850 1122 ja
meiliaadressil: teataja@reform.ee

Saada vastus märksõnaga "lahendus" 5. veebruariks aadressile Tõnismägi 9, 10119 Tallinn või e-posti teel teataja@reform.ee ning osale Eesti Teataja meene loomisel.

Ristsõna lahendus

Ees- ja perekonnanimi

Postiaadress või e-post

Telefon

Eelmise peauhinna võitis Ellen Matla

Oma andmeid edastades nõustun tulevikus saama Eesti Reformierakonda ja selle poliitikut puudutavat infot või reklaami, mille edastajatel või töötlejatel luban kasutada oma andmeid nimetatud eesmärgil tingimusel, et andmeid ei kasutata muuks kui Eesti Reformierakonna ja selle poliitikutega seonduva informatsiooni või reklaami edastamiseks.

Cimbler ***	Mõrra-sulane	Kaspia-äärse rahva esindaja	Kõlguti	Veider privatiseerimine	Phoenix'i NBA-tiim	Paksu kasukaga loom	Karu-Mati õde	Veregrupp	Lause osa Sea...	Vaivara valdla keskus	Auto-vedelikud	Soome haldusametnik	Positsioon	Ungari (lühend.)	Ühendused
Sisenduslik mõjus									Lihtsurelik Suhtlusportaal						
Suuna-nurk															
Kontraht (4 tähte)															
Kasahhi linna Orali nimi kuni 1991							Proff meeskoor Otse; lausa			Metsik koer San Diego ...turniir			Sent Haamrimehe abivahend		
Raadius		Titaan Solvaja			Veendumus Lõrinat tegema				Naise ema Tallinna eksmeer				Kirre Laitmatu		
Kompetentsus (5 t) Haigus C-vitamiini puudusest															
Natside armee			Küla Jär-vamaal Toober							Nelik-vokaal Tööpostil					Riik Lõuna-Ameerikas
Hamba-sööbija								Linn USA filmistaar							
... bene! (4 tähte)													Mesipuu Kuurort Krimmis		
Egiptuse vaarao							Itaalia-belgia estraadilaulija					Anekdoodi-kangelane Euroliit			
BlackJack		Trade Mark Läti male-legend			Pianissimo Vald Harjumaal			Teatme- kirjastus Ihukate					Höbe Himu lidne aeg		
Tesla															
Uus-Mere-maa sisalik		Alma Mater Ultra			Tunnus-tus Põhi			Ühissõiduk Väävel				Vast-sündinu Punkt			
Põletav											Pommimehe lemmik-tänav Tallinnas			Imaginaar- arv	